

► *Welkom!*

Welkom bij de elfde PanelCom nieuwsbrief. Als lid van PanelCom houden wij u op de hoogte van onderzoeken waar u aan kunt meewerken én de onderzoeken waar u mogelijk aan hebt meegewerkt. Wij waarderen uw deelname aan ons onderzoek zeer! Aan de hand van deze nieuwsbrief geven wij u graag een samenvatting van onze onderzoeksresultaten. Heeft u vragen over de nieuwsbrief of over ons onderzoek? Dan kunt u altijd mailen met Bobbie van Genugten (panelcom@uva.nl).

► *Gegevens updaten*

Voor het benaderen van de juiste personen voor de verschillende onderzoeken is het belangrijk dat uw gegevens up-to-date zijn. U kunt uw gegevens [hier](#) updaten.

► *In deze nieuwsbrief*

1. Hoe zoeken naasten van patiënten met kanker naar online informatie over gezondheid?

Het eerste onderzoeksverslag van deze nieuwsbrief is gericht op hoe en waarom patiënten met kanker en hun naasten het internet gebruiken om informatie over gezondheid op te zoeken en hoe dat zoekgedrag wordt beïnvloed. U leest dit op pagina 3 en 4.

3-4 online informatie zoeken

2. Hoe zoekt u op internet naar gezondheidsinformatie? Het 'hardop-denk' onderzoek

In het tweede onderzoeksverslag wordt er ingegaan op hoe personen op het internet informatie over gezondheid zoeken. Welke informatie zoeken zij op? En waarom doen zij dat? U leest dit op pagina 5 en 6.

5-6 Op zoek naar
gezondheidsinformatie

3. (Ex-)patiënten met kanker zien geen verschil na training van zorgverleners in samen beslissen

Huisartsen en/of verpleegkundigen kunnen patiënten helpen bij het samen beslissen over de behandeling van kanker. Zij kunnen getraind worden in het voeren van gesprekken over behandelkeuzes. In het derde onderzoeksverslag van deze nieuwsbrief wordt beschreven wat het effect van deze trainingen is op hoe (ex-)patiënten met kanker gesprekken over behandelkeuzes

7 Training zorgverleners in
samen beslissen

4. Wist U dat?

In het laatste deel van deze nieuwsbrief staan leuke feiten over PanelCom.

8 Wist U dat?

► *Hoe zoeken naasten van patiënten met kanker naar online informatie over gezondheid?*

Jihoo Nieuwelink

Momenteel is er nog weinig bekend over hoe naasten van patiënten met kanker op het internet op zoek gaan naar informatie over gezondheid. Het begrijpen van hun zoekgedrag is belangrijk, omdat het de gezondheidsuitkomsten van zowel de patiënten met kanker als henzelf kan beïnvloeden. Dit onderzoek richtte zich daarom op het verkennen van hoe en waarom patiënten met kanker en hun naasten het internet gebruiken om informatie over gezondheid op te zoeken en hoe dat zoekgedrag wordt beïnvloed.

Het onderzoek

Voor het onderzoek hebben (ex-)patiënten met kanker en hun naasten een online vragenlijst ingevuld.

Totaal hebben 41 (ex-)patiënten met kanker en 30 naasten meegedaan. De naasten waren partners, volwassen kinderen, ouders, broers en zussen, familie en vrienden.

De uitkomsten

Uit het onderzoek blijkt dat patiënten met kanker vaker op zoek gaan naar online informatie over hun gezondheid dan dat hun naasten dat doen. Wanneer patiënten of naasten informatie opzoeken, doet meer dan de helft van de patiënten en naasten dit alleen in plaats van samen.

Patiënten en naasten hadden dezelfde motieven om online op zoek te gaan naar informatie over gezondheid. Hierbij gaven zij aan dat de voornaamste redenen voor het online zoeken waren om de ziekte en de behandelingen beter te begrijpen en om extra informatie te verzamelen boven op wat de dokter hen heeft verteld.

Ook is gebleken dat personen met kanker vaker online gevonden informatie delen met hun naasten dan dat naasten gevonden informatie delen met degenen met kanker.

Het zoekgedrag van naasten wordt beïnvloed door hoe iemand omgaat met de ziekte en zijn of haar informatiebehoefte. De ene persoon wil zo veel mogelijk informatie ontvangen en de andere persoon wil juist zo min mogelijk informatie ontvangen. Diegenen die zoveel mogelijk informatie wilden ontvangen gingen dan

ook vaker op zoek naar online informatie in vergelijking met de personen die weinig informatie wilden ontvangen. De frequentie van het zoekgedrag van naasten bleek niet te worden beïnvloed door zijn of haar vermogen om dingen online op te zoeken over gezondheid, eigen fysieke conditie of de aard van de relatie met de patiënt.

Wat kunnen we hiermee?

De resultaten van dit onderzoek kunnen door webmakers en artsen worden gebruikt om het zoekgedrag van patiënten met kanker en hun naasten beter te kunnen begrijpen en begeleiden. Op deze manier kan de informatievoorziening voor patiënten met kanker en hun naasten worden verbeterd.

► *Hoe zoekt u op internet naar gezondheidsinformatie?* *Het 'hardop-denk' onderzoek*

Pascale Kwakman en Fiorella Huijgens

Binnen het inter.com project hebben 20 panelleden deelgenomen aan de hardop-denk studie. Hierbij is er meer inzicht verkregen over hoe zij op het internet zoeken naar informatie over gezondheid. Daarbij is onder andere gekeken naar: Wat voor informatie zoeken zij op? Welke websites gebruiken zij? Welke zoektermen gebruiken zij? En waarom doen zij dat?

Het onderzoek

De deelnemers werd gevraagd om zichzelf in te leven in een bepaalde situatie. Hiervoor werden drie omschrijvingen gebruikt: (1) iemand die bij de huisarts is geweest voor bepaalde lichamelijke klachten; (2) iemand die binnenkort start met een behandeling; en (3) iemand die zojuist de laatste behandeling heeft gehad en nu kankervrij is verklaard. Na het voorleggen van de situatie werd de deelnemers gevraagd om op het internet op zoek te gaan naar informatie over gezondheid. Daarbij sprak de deelnemer zijn of haar gedachten hardop uit.

Uitkomsten

Er werden twee verschillende manieren van zoeken gezien bij de deelnemers:

Verkenkend zoeken: 'verkenners' lieten de manier van zoeken bepalen door wat zij online tegenkwamen (bijvoorbeeld Google suggesties).

Doelgericht zoeken: 'doelgerichte zoekers' hadden vaak één specifiek doel (bijvoorbeeld meer informatie vinden over de behandeling).

Elke deelnemer maakte tijdens het zoeken gebruik van vuistregels. Een paar voorbeelden van vuistregels die gebruikt werden zijn: resultaten op de eerste pagina van Google werden het meeste aangeklikt, gebruiken van bekende websites, zoals thuisarts.nl en het gebruiken van websites met een goede reputaties, zoals ziekenhuizen, KWF en kanker.nl.

Voor sommige deelnemers was de informatie die zij tegenkwamen confronterend of ingewikkeld. Er werden verschillende strategieën gebruikt om hiermee om te gaan, zoals: meerdere keren per dag kort zoeken op het internet in plaats van lang achter elkaar zoeken, afleiding zoeken, het aanpassen van de manier van zoeken en bewust op zoek gaan naar andere informatie.

Wat kunnen we hiermee?

De uitkomsten van dit onderzoek helpen ons beter te begrijpen hoe mensen na een bepaalde gebeurtenis zoeken naar online informatie over gezondheid. Zo kunnen patiënten geholpen worden zoveel mogelijk voordeel van online informatie te ervaren. Dit kan door bijvoorbeeld door te laten zien welke manier van zoeken ervoor zorgt dat je zo snel mogelijk bij de juiste of gewenste informatie uitkomt. Daarnaast biedt dit onderzoek aanknopingspunten om artsen te trainen goed te communiceren over online gezondheidsinformatie.

INTER.COM

Interpersonal patient-provider communication about online cancer information

► *(Ex-)patiënten met kanker zien geen verschil in samen beslissen na training van zorgverleners*

Danique Bos, Ellen Smets en Inge Henselmans

Huisartsen en/of verpleegkundigen kunnen patiënten helpen bij het samen beslissen over de behandeling van kanker. Eerder werden huisartsen en verpleegkundigen getraind in het voeren van gesprekken met patiënten met uitgezaaide kanker over passende behandelkeuzes. Onderzoek liet zien dat neutrale beoordelaars vonden dat getrainde huisartsen en verpleegkundigen meer ondersteunend waren in gesprekken dan zonder training. We weten dat neutrale beoordelaars verschillen met patiënten in hoe zij de communicatie van zorgverleners beoordelen. Daarom is er bij deze studie gekeken wat het effect is van communicatietraining op hoe (ex-)patiënten met kanker gesprekken met hun huisartsen en verpleegkundigen over passende behandelkeuzes beoordelen.

Het onderzoek

Huisartsen en verpleegkundigen kregen een communicatietraining. Voor en na de training voerden zij gesprekken met een acteur die de patiënt speelde. Deze gesprekken werden opgenomen op video. Deze nagespeelde consulten werden bekeken en beoordeeld door de deelnemers van het onderzoek. Aan hun werd gevraagd hoe goed het gesprek de patiënt in de video-opname zou helpen bij het nemen van een beslissing over de behandeling. Ook werd hen gevraagd hoe goed de zorgverlener in de video-opname gedrag liet zien dat samen beslissen ondersteunt.

De gesprekken zijn beoordeeld door 131 (ex-)patiënten, waaronder 105 PanelCom leden.

De uitkomsten

De resultaten maakten duidelijk dat (ex-)patiënten geen verschil zagen tussen getrainde en ongetrainde zorgverleners. Ook waren de (ex-)patiënten niet méér tevreden over de communicatie van getrainde zorgverleners.

Wat nu?

In het vervolg zal er gekeken moeten worden wat in de praktijk de waarde is van trainen van huisartsen en verpleegkundigen in het voeren van gesprekken over de behandeling van kanker. Ook is het belangrijk om te begrijpen wat patiënten willen, nodig hebben en verwachten van samen beslissen, waarbij de huisarts en verpleegkundige ook een rol spelen.

► *Wist U dat?*

*PanelCom op dit moment
897 leden heeft*

*Er 36 onderzoeken zijn
uitgevoerd door uw
deelname*

*Het KWF het meeste
onderzoek financiert
dat met behulp van
PanelCom wordt
uitgevoerd*

► *Bedankt!*

Wij willen alle PanelCom-leden bedanken voor hun inzet!

► *Afsluiting*

► PanelCom is een panel van mensen die deel willen nemen aan wetenschappelijk onderzoek van de afdeling Communicatiewetenschap aan de Universiteit van Amsterdam en de afdeling Medische Psychologie van het Amsterdam UMC. PanelCom bestaat zowel uit 'gezonde' mensen als uit (ex-)patiënten die een bepaalde ziekte hebben of hebben gehad. Iedereen van 18 jaar of ouder kan zich [inschrijven bij PanelCom](#). Al naar gelang het type onderzoek worden gezonde mensen dan wel (ex-)patiënten benaderd om deel te nemen. Deelname aan PanelCom is altijd vrijwillig: leden van PanelCom kunnen per onderzoek besluiten of zij mee willen doen of niet. Het onderzoek dat via PanelCom wordt uitgevoerd staat onder leiding van prof. dr. Julia van Weert, hoogleraar gezondheidscommunicatie en prof. dr. Ellen Smets, hoogleraar medische communicatie. Bobbie van Genugten is de coördinator van PanelCom (e-mail: panelcom@uva.nl). ◀